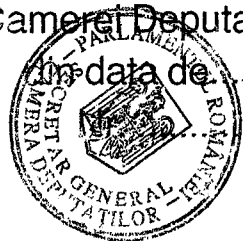


APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților



În data de 13.06.2012

586



550/1284/12.06.2012

(NR. REF. 17.70/2012)

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 586 din 12.06.2012

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

INFORMARE

**privind participarea la reuniunea Grupului de lucru al
Adunării Parlamentare a Francofoniei
(Bruxelles, 1 iunie 2012)**

În data de 1 iunie 2012, la Bruxelles, a avut loc **reuniunea Grupului de lucru privind promovarea predării și învățării limbii franceze din cadrul Adunării Parlamentare a Francofoniei (APF)**, la care a participat din partea Delegației Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a Francofoniei, doamna deputată **Sanda Maria ARDELEANU**.

Grupul de lucru, organizat la inițiativa Adunării Parlamentare a Francofoniei în urma reuniunii Adunării regionale Europa, de la Vilnius, din noiembrie 2011, când a fost adoptată Rezoluția privind „Pregătirea pentru promovarea relațiilor interculturale – generarea de creștere economică și creare de locuri de muncă. Rolul profesorilor și a mass-media în promovarea învățării limbii franceze”. Rezoluția Adunării regionale EUROPA constată creșterea nevoii de francofonie în rândul țărilor în care limba franceză nu este limbă oficială, precum și succesul înregistrat de scriitorii de limbă franceză¹.

Pe parcursul lucrărilor, prezidate de președintele Secțiunii belgiene comunitatea franceză – Wallonie/ Bruxelles, domnul Michel de LAMOTE, parlamentarii invitați, academicieni și cercetători au făcut un apel la reflexie și dialog și au încercat să ofere răspunsuri cu privire la impactul și influența limbii franceze asupra societăților din spațiul francofon.

La dezbateri au luat cuvântul personalități de seamă, printre care, domnii Jean-Marie KLINKENBERG, președintele Consiliului superior al limbii și profesor la Universitatea din Liège, Guy JUCQUOIS, lingvist și profesor onorific în cadrul Universității catolice de la Louvain, Bruno MAURER, profesor la Universitatea din Montpellier, François GRIN, profesor la Universitatea de la Geneva, etc.

¹ “Din păcate, această tendință se confruntă cu deficitul tot mai mare de profesori de limbă franceză în contextul mondializării în cadrul căruia cunoașterea limbilor devine sursă generatoare de locuri de muncă”, a subliniat doamna deputată Ardeleanu.

În alocuțiunea de deschidere, **președintele Michel de LAMOTE** și-a exprimat speranța că soluții flexibile și adaptabile capabile să facă față provocărilor cu care se confruntă majoritatea populațiilor din spațiul francofon cu privire la promovarea învățământului în limba franceză, există și că este o datorie a fiecăruia dintre noi să fie preocupat de protejarea diversității culturale și lingvistice.

Domnia sa a adăugat că identitatea culturală europeană este marcată de pluralitate și de diversitatea lingvistică și că, de mai mulți ani, pe fiecare continent al planetei există o cerere pentru francofonie astfel încât multe țări, în care limba franceză nu este una oficială, au aderat la Organizația Internațională a Francofoniei. Totodată, parlamentarul belgian a întărit ideea pentru o acțiune susținută în domeniul educației, al formării continue și a cercetării, pentru o educație primară de calitate și pentru promovarea învățământului în limba franceză, în contextul multilingvismului, pentru mai buna inserție profesională a tinerilor, cu o atenție specială pentru dezvoltarea societății informatice și a însușirii culturii digitale de către comunitățile din spațiul francofon.

Dintre personalitățile invitate^{*} să ia cuvântul în cadrul dezbaterii, amintim: **domnul Jean-Marie KLINKENBERG, președintele Consiliului superior al limbii și profesor la Universitatea din Liège**, a subliniat că Francofonia este o *construcție instituțională colonială*, nu este nicidecum politica unui stat, ci o familie mare din peste 60 de state și guverne, care sunt membri cu drepturi depline. Diversitatea culturală și apărarea drepturilor omului sunt valorile certe ale Francofoniei. Dintre multitudinea de obiective ale organizației, dialogul intercultural, atât în limba franceză, cât și în alte limbi, reprezintă prioritatea principală. Domnul profesor a subliniat că „astăzi, discursul francofoniei trebuie clarificat, acesta fiind mai complex și mai puțin vizibil”. Mondializarea a devenit un subiect de dezbatere, deoarece actorii economici sunt prezenți peste tot în lume, însă mondializarea a avut loc nu doar la nivel economic, ci și al limbilor. Domnia sa a constatat că **diversitatea culturală** este un fapt care nu va dispărea odată cu globalizarea.

Totodată, profesorul Klinkenberg și-a exprimat convingerea că rolul Parlamentelor în promovarea Francofoniei este să sprijine impactul culturilor în procesul democratic al spațiului francofon, având ca principii respectarea responsabilităților și participării active. Problemele cele mai importante care trebuie să ne preocupe sunt: promovarea diversității culturale și a dialogului între culturi, protejarea și reabilitarea parteneriatului cultural și perfecționarea continuă a sistemului educativ în spațiul francofon. Toate acestea au menirea de a contribui la ideea de solidaritate prin apropierea între culturi și popoare.

Potrivit datelor Națiunilor Unite, franceza, cea de-a doua limbă din lume, ca nivel de utilizare este singura (alături de engleză) vorbită pe toate cele cinci continente; și în cadrul UNESCO se continuă dezbaterile cu privire la diversitatea culturală. Profesorul Klinkenberg recomandă ridicarea barierelor

tradiționale care împiedică diversitatea culturală: „trebuie să înțelegem că francofonia trebuie să fie mai prezentă decât oricând în marile dezbateri pe scena mondială, să-și apere valorile și să producă o schimbare pozitivă”.

De asemenea, domnia sa recomandă întărirea statutului limbii franceze de limbă oficială și de lucru în cadrul instituțiilor europene și internaționale, ca factor de promovare a multilingvismului și a diversității culturale în Europa și în lume.

Imaginea pe care o avem asupra folosirii unei limbi este „*fantasmatică*” – cu cât o limbă este vorbită mai mult, cu atât valoarea ei scade; dimpotrivă, dacă o limbă este vorbită mai puțin, ea poate face diferența „*pe piața limbilor*”. Se discută în termeni de cerere și ofertă a limbilor și e nevoie de o altă imagine cu privire la rolul acestora. Prin urmare, „nimeni nu este interesat să cultive hegemonia limbii engleze”, a subliniat profesorul Klinkenberg. În aceeași ordine de idei, doamna deputată Ardeleanu a evidențiat acest lucru și **consideră că trebuie să acceptăm dinamica unei limbi. Limba franceză este sora limbii engleze și trebuie instituit un cadru normativ care să preserve limba franceză. Concurența dintre limbi este un fenomen care a existat dintotdeauna, iar în cadrul mondializării toate limbile se regăsesc în situația de confruntare.**

La rândul său, domnul François GRIN, profesor la Universitatea de la Geneva, a enumerat o serie de propuneri pentru dezvoltarea de politici lingvistice pentru promovarea limbii franceze², precum: multilingvismul - crearea de noi instrumente pentru promovarea limbii; conceptul de modernizare - raportul dintre diversitate și globalizare; regimul lingvistic - constituirea cadrului Uniunii Europene: politica UE privind limbile regionale și minoritare este consacrată în articolul 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene „**Uniunea respectă diversitatea culturală, religioasă și lingvistică**”; diversitatea culturală în economie - utilizarea limbii franceze în întreprinderi, precum și efortul depus de țările francofone pentru asigurarea diversității culturale prin strategii dure, precum universalismul francofon, o strânsă colaborare între statele francofone și instituțiile internaționale.

În acest context, propunerea doamnei deputate Ardeleanu privind importanța respectării limbii franceze în spațiul francofon – în cadrul Congreselor, a Conferințelor internaționale și a reuniunilor APF– precum și a reglementărilor care prevăd expunerea oficială în relațiile diplomatice, a fost împărtășită de toți participanții la grupul de lucru; doamna deputată a subliniat că „este util a se vorbi în statele francofone în limba franceză și că trebuie găsite soluții viabile pentru a se încuraja utilizarea și exprimarea în această limbă”.

² În contextul promovării limbii franceze, România acordă o atenție specială canalului TV5Monde, care rămâne un instrument privilegiat pentru difuzarea limbii franceze la nivel internațional. În România, difuzarea TV5Monde este obligatorie (Legea 364 din 28 decembrie 2007).

Totodată, parlamentara română și-a exprimat convingerea că limba, pentru a supraviețui și pentru a fi revigorată, trebuie să fie vorbită – o șansă în plus a limbii franceze care reprezintă în sine diversitatea, iar francofonia se bazează pe politica diversității. Se înregistrează o schimbare a discursului Francofoniei: enunțurile legate de universalitatea limbii franceze sunt înlocuite de sistemul complex al promovării valorilor.

Domnul Guy JUCQUOIS, lingvist și profesor onorific în cadrul Universității catolice de la Louvain, a evidențiat raportul dintre individ și societate și noțiunea de minoritate: în perioada contemporană termenul de minoritate se utiliza în întreaga Europă; odată cu trecerea anilor, Europa occidentală a dezvoltat o politică de eliminare a termenului de minoritate, față de Europa de Est unde comunitățile își apără istoria, valorile culturale și lingvistice. Termenul de **minoritate**, conform Organizației Națiunilor Unite, „desemnează un grup numeric inferior restului populației unui stat, ai cărui membrii care au cetățenia acestui stat au caracteristici etnice, religioase sau lingvistice diferite de cele ale restului populației și sunt animați de voința de a-și păstra cultura, tradițiile, religia sau limba”.

Domnul profesor Jucquois a subliniat ideea că migranților trebuie să li se ofere posibilitatea de a participa pe deplin la viața noilor lor comunități; învățarea limbii din țara gazdă, accesul la locuri de muncă și la educație, precum și deținerea capacității socio-economice de a se întreține reprezintă elementele esențiale ale unei integrări de succes. Totodată, și-a exprimat convingerea că migranții bine-integrați reprezintă un punct forte pentru Europa, prin valoarea adăugată adusă societății, în plan cultural și economic.

Domnul Bruno MAURER, profesor la Universitatea din Montpellier, a enumerat o serie de repere pentru învățarea limbii franceze în Europa, și anume: metodologia directă utilizată în anii 1890 – 1910; metodologia activă utilizată în anii 1920 – 1960; metodologia audio-vizuală - comunicarea în cadrul Uniunii Europene în perioada 1970 – 1990; comunicarea în Cadrul european comun de referință (CECR) în perioada 1996 – 1998; comunicarea în cadrul unei cetățenii europene începând cu anul 2000 – îmbrățișarea sloganului Consiliului Europei de *a învăța să trăim împreună* - „cultiver de vivre ensemble”. Prin urmare, domnia sa a subliniat că astfel se reduce tensiunea dintre oameni și aceștia devin mai deschiși la pluralism. Însă, rezultatele mai multor sondaje apreciază că limba franceză este o limbă rafinată, percepută ca fiind o limbă a culturii orientată către trecut și greu de învățat.

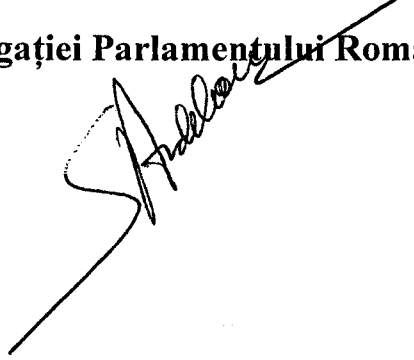
Trebuie schimbată concepția legată de didactica limbilor: accentul se mută de la informația lingvistică la practica lingvistică și la facilitarea accesului spre alte limbi. Se face transferul de la principiul învățării limbilor la cel al educării în spiritul limbilor (educația plurilingvă și multiculturală presupune schimbarea de paradigmă și reducerea cunoștințelor lingvistice în beneficiul dimensiunii culturale). De asemenea, se încurajează transmiterea

limbii franceze ca limbă de afaceri: presupune cunoașterea reprezentărilor generate de această limbă și transformarea lor (de ex., franceza este considerată o „limbă feminină”, „deloc virilă”, o „limbă de cultură și nu una de afaceri”, profesorii de franceză sunt etichetați ca „mai severi” decât cei de engleză ...). E nevoie de aplicarea regulilor unui adevărat „marketing lingvistic”.

Profesorul Maurer consideră că dascălii de limbă franceză pot juca un rol important în promovarea și protejarea multilingvismului și accesului la dezvoltare prin intervenirea la maniera în care se predă această limbă: expunerea culturii de pe întregul spațiu francofon – Franța, Belgia, Luxemburg, Canada, în țările din Africa și din Asia, etc.; dezvoltarea activități permanente de promovare a spiritului francez, de împărtășire a valorilor comune francofoniei. Totodată, domnia sa a subliniat că limba franceză este **simultan un excelent mijloc de facilitare a schimburilor culturale, științifice și tehnice, o prestigioasă limbă literară, o riguroasă limbă filozofică și științifică, precum și limba în care au fost realizate și descrise numeroase și importante descoperiri, invenții și aplicații tehnice și, nu în ultimul rând, o limbă internațională și oficială a diplomației.**

Dezbaterile din cadrul acestui Grup de lucru al APF au constituit o oportunitate unică atât pentru profesori, cât și pentru cei invitați să participe la acest eveniment, datorită momentelor dificile pe care le trăiesc o lume întreagă, astfel că, se speră ca viziunile pe care acești profesori le-au împărtășit în cadrul dezbaterilor, să ne ajute să creăm propria viziune despre promovarea francofoniei.

Prof. univ. dr. Sanda-Maria ARDELEANU, deputat
Membră a Delegației Parlamentului României la APF



Redactat: Alina ILIE